

PEST, FEBRUÁR 23.

8. szám.

I. FÉLÉV. 1860.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer : esütörtökön. Előfizetési díj : helyben fél évre 1 frt 31 kr., s egész évre 2 frt 62 kr. aust. ér.; vidékre postán fél évre 1 frt 66 kr., s egész évre 3 frt 32 kr. au. ér. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca, 8. sz.) bérmen-tesen, a lap szerkesztését illető levelek pedig a „K a t h o l i k u s N é p l a p” szerkesztőségéhez (Pest, Képiró-utca, 4. sz.) intézendők

Hamvazó-szerda.

A legjobb, mert gyermekei lelki üdvét szünetlenül ohajtó édes anyánk, az egyház, a lármás, sok által tuláradó élvezettel, de nem mindig üdvösen töltött, használatukkor mézédés, de következeikben rendesen örömkészerű farsangi mulatságok fejére meghozza és ráteríti a vezeklés szőrzsákját s a bűnbánat hamuját. Ez utóbbival behintve gyermekei fejét, így szolítja meg őket e kevés szóból álló, de a legkönyelműbbet is megrázkódtatni képes figyelmeztetéssel: „Emlékezzél meg ember, hogy por vagy, s porrá leszesz!” — S ezt hamvazó-szerdán teszi, vagyis a nagyböjt első napján. Miért? ennek okát igen helyesen fejti meg egy jeles író: „Azért, úgy mond, hogy a nagyböjti szent időt testiünk üdvös sanyargatása mellett vétkeink siratására, s megtérésünk eszközlésére fogjuk szentelni azon boldog reményben, hogy ha mi a hamuban s zokogásban vezeklett miniveiek példáját követjük, épen úgy, mint ők, igazság helyett bocsánatot, kárhozat helyett irgalmat fogunk az Úrnál lelni” (Népsz. egyh. Arch. I. k. 119. l.). — Ugy van; mert e nagyjelentőségű szavak: „Emlékezzél meg ember, hogy por vagy, s porrá leszesz!” — eszünkbe juttatják minden földi öröm-s élveknél szétrombolóját, a halált; ennek emlékezete előidézi komolyabb gondolkozás útján a bűnbánatot, mely ha tökéletes, kieszközli Istennel a bűnbocsánatot, s ekkép megszerzi a lelki üdvöt. Ez állítás bebizonyítása volna célja a jelen értekezésnek; melynek fejtegetését azonban mielőtt megkezdnök, talán nem lesz felesleges elmondani a hamvazás eredetét az ezt még tán nem, vagy legalább tökéletesen nem ismerő olvasóink előtt.

„Miként az írásban olvassuk, mond ugyanazon jeles író, hajdan a zsidók ha bűneik fölött bánkódtak, vagy valamely szerencsétlenségük miatt keseregtek, hamut szoktak fejükre szórni. Innen származtatható az egyház ama hajdani fegyve, mely szerint a kik valamely czélgéres, s az egyházi törvények által névszerint megrótt súlyos bünt követtek el, miután azt egyéb bűneikkel együtt előbb titkon meggyónták, ama bűnök nyilvános megvallása mellett nyíratlan fővel, s szőrzsákba öltözve, a nyilvános vezek-

lők közt a templom külső tornáczában foglaltak helyet, hol őket a püspök a papsággal együtt erre rendelt imák s szertartások közt hamuval s szentelt vízzel meghinté; s ha a gyakran évekig tartott nyilvános vezeklés különféle fokozatain töredelmes bűnbánatuknak, s igaz megtérésöknek kielégítő bizonyágát adták, őket ünnepélyes szertartások mellett, rendszerint nagycsütörtökön feloldozván, s az egyházzal kiengesztelvén, a hívek közönségébe visszafogadta s az Úr sz. testében, melynek vételétől mindaddig el voltak zárva, részesítette. A hamvazás s püspöki áldás vétele végett ezen vezeklőkhez áhitatos buzgalmauk ösztönéből más jámbor hívek is önként csatlakoztak, s a hamvazkodás szokása az egyházban mindinkább közönséges lett, míg azt végre a tizenegyedik században (1090.) II. Orbán pápa általános kötele- séggé tévé, megparancsolván: miszerint a hamvazás er- dőn a papok és világiak, férfiak és nők hamut hintessenek fejükre (Lonovics, főnidézett munk. 114. lap.). — Ime a hamvazás eredete. Már most térjünk értekezésünk főpontjára.

A hamuhintés alkalmával mondott amaz igen-igen komoly szavak: „Emlékezzél meg ember, hogy por vagy, s porrá leszesz!” — még a legnagyobb világfit is gondolatokba ejtik. Mert a halál emlékezete körül-belül ily- szerű eszméket ébreszt föl benne: Ember! meghalsz, porrá leszesz; ne vedd tehát oly könnyelműleg a halált, mert az mint a tolvaj épen akkor, midőn nem is véled, fog berontani hozzád, s mielőtt elfogadására megtennéd hal- hatlan lelked részéről a szükséges készületeket, kegyelem nélkül elrablandja éltedet. Gondold meg, miként előzi meg azt néha a legnagyobb nyavalya, melyhez képest netán ed- dig volt betegséged mind csak silányok, törpék! Képzeld magadnak, mily hajborzasztó torz-alakokban fognak ekkor előtted megjelenni bűneid, rád gunyosan vigyorogva, szerencsétlen helyzetednek örülve, s súlyos nyavalyád következtében bűneidért eleget nem tehetvén, fölriadt lelkismereted rettentő kinjain éltteljesen kaczagva! Jus- son eszedbe, te, világ fia, te, ki bűnös vagy, mindez- ket mellett kínos helyzete lelkednek, midőn az bűnösvolta következtében félve és rettegve járuland azon hajthatlam

szigorú bíró elé, ki így szól: „Boszumat állom ellenségi-
men (a bűnös lelkeken), és azoknak, kik engem gyűlöl-
nek, megfizetek“ (Mózes V. k. 32, 41.). — Így s hasonló
gondolatok szülemenek a bűnös agyában akkor, midőn
a hamvazó egyházi férfiú ama komoly szavát hallja: „Em-
lékezzél meg ember, hogy por vagy s porrá leszesz!“
Igen, a halál emlékezete ily gondolatokba ejti őtet; e gon-
dolatok pedig nem költik-e fel benne a büntetői (melynek
büntetése más világon bizonyos) félelmet? s ezt nem kell-e
követnie a bűnbánatnak? . . . Avagy, hogy példákkal
bizonyítsuk be állításunkat, kevélykedhetik-e a nyo-
morult porféreg, meggondolva azt, miszerint egykor
mindattól, miben büszkélkedék, a halál következtében
meg kell válnia? Vagy a vétkesen kéjtelgő, a buja nem
mond-e le török-paradicsomáról, rá gondolva a halálra, mely
mindig lesben s hozzá épen közel áll? Vagy mit csinál a fős-
vény, ha damiani sz. Péter így szól hozzá: „Ember, fősvény
vagy? — mindjárt a koporsóra gondoldj!“ stb. Mindezek s
egyéb más bűnökéből fölkelésre nincs oly hathatós emeltyű,
mint a halál emlékezete. Ez okért kiáltja oly harsonahangon
az írás: „Emlékezzél utolsó dolgaidra (melyek közt első a
halál) és soha nem vétkezel!“ (Ecl. 7, 40.). — Sz. Pál
egykor Troas városában az összesereglett sokaságnak
predikált, s beszélt egész éjfélig (Apost. esel. 20, 7.). A
templom magas ablakában ült egy Eutyehus nevezetű
ifjú, ki elszunnyadván, a magaslatról alázuhant, s ször-
nyet halt. E váratlan eseményre megdöbbsent az egész
hallgatóság; sz. Pál is elhalgatott. Miért hallgatott el sz.
Pál? Gyönyörűen felel meg erre aranyszáju sz. János
(42. Hom. az Apost. esel.): „Azért, mert a megholt Euty-
ehus váltotta őt fel szónoklatában, ki véletlen halála
által megtanította a sereget az élet rövidegére, a világ
megvetésére és a bűnbánatra.“

Ker. olvasó! hány esik el naponkint szemed láttára?
Öseid hol vannak?

„Voltak . . . de nincsenek!
Eltűntek a porban;
Immár ott nyugszanak
Moh-lepte sírokban!“

Azért ismételve mondom, midőn halod, hogy por
vagy s porrá leszesz. — ne vedd könnyelműen a halált.
Gondolj az elhunytakra, tensorsodat láthatod azokban.
Kerüld a bünt, mely minden halál okozója; tarts őszinte
bűnbánatot. Ekkép várhatsz, s nyersz is Istennél
bűnbocsánatot.

Lakatos Pál.

Elmélkedés a nagyböjtre.

Az annyi lélekkárhozattal járó farsangi zajos mulat-
ságokat a böjti szent idő, a magábaszállás és töredelem
csendes, de üdvhozó napjai váltották föl. „Most van kel-
lemes idő, most az üdvösség napja!“ (Kor. II. l. 6, 2.)
Azért keresztény atyámfia! használj föl a kedvező alkal-
mat lelked, halhatatlan lelked javára. Ki tudja, mikor leend
alkalmad töredelemre, ha a mostani kedvező alkalmat el-
mulasztod; mert könnyen lehet, hogy a jövő tavasz már
sírodon fog virágokat fejleszteni. Lásd, a hajós sokáig
vár kedvező szélre, de ha már egyszer fujdogál, azonnal
kifeszíti vitorláját s elkezd evezni; ha másnapra halasztja,

lehet, hogy utjának sikerét kockáztatja. A mi életünk
szintén tenger, még pedig veszélyes tenger; s nekünk át
kell evezni rajta, hogy a boldog örökkévalóság virányos
partjain kiköthessünk. Kedvező szelünk a megtérési ke-
gyelem: ez ad szárnyakat az ohajtott révparthoz repü-
lésre.

Itt van a kedvező idő, a negyvennapos szent böjt!
Lemondva tehát most minden kicsinyes érdekről, lelki sze-
meinket csak örök üdvösségünkre fordítsuk. . . Az egyház
gyászban van. Lépj Isten hajlékába, s látni fogod: mily
szomorú kinézésű most az, megfosztva egyéb ékességei-
től, a bánat kék színében mutatja magát; alleluja s öröm-
énekek helyett töredelemes hangok ütnek meg füleidet a
szent boltozatok alatt. Kiért e gyász? kérdezd talán. Oh
azért, kinek halála fölött az egész természet gyászolt s
bánatában reszketett. . . Széplőtelen jegyesének, az Ur
Jézusnak kinszenvedése és halála fölött kesereg az egy-
ház: mély fájdalomában keresztrel s töviskoronával kezé-
ben vezetű hű gyermekeit a világi szórakozások s hű vi-
lági örömek örvényéből fel Golgotha hegyére, hogy ott
az Isten-ember drága vérével nedvesített kereszt tövé-
nél mutassa meg, mily iszonyatos a bűn, a melynek váltsá-
gaért ily áldozat kívántatott.

Ime itt a jó alkalom, keresztény, munkáid üdvössé-
gedet! Karold át szent András apostolként a keresztet, s
kiáltás föl: „Oh szent kereszt, mely az Ur tagjaitól vet-
ted diszedet; oly sokáig ohajtott, oly buzgón szeretett
kereszt, végy át engem az emberektől, s adj vissza Mes-
teremnek!“ — A hamu, melylyel hamvazó-szerdán fejed
meghintetik, arra utal, hogy emlékezzél meg nyomoru-
ságról, emlékezzél meg semmisségedről, s így megalá-
zódva áldd Isten kegyelmét, ki a mennyei boldogságra
ártatlan vérével váltott meg. Igyekezzél megjavulni, él-
tedet tiszta erkölcsökkel ékesíteni. Vedd föl Krisztus ke-
resztjét, s kövesd őtet; ne szegődjél azokhoz, kik a bűn
fertőjében fetrengve, háladatlanul naponkint megfeszítik
gonoszágaikkal ama jó Jézust, ki csupán szeretetből halt
meg értetünk. Vagy talán te is elég kőszivű lennél nem
vizonozni e végtelen szeretetet, hanem kifogásokat te-
vén, nehéznék s elviselhetlennek hirdetnéd büneidből ki-
vetkőzni, Isten szíve szerinti emberré lenni, és az erény
rögös, de biztos pályáján célodhoz igyekezni? De ugyan
szólj őszintén: mi akadályoz, hogy egész szíveddel s lélek-
kel Istenhez térj? miért vagy egészen a világé s nem Is-
tené, ki téged, háladatlan, — semmiből teremtett? Nehéz
— így szólasz — igen nehéz a velem született vágyak s
ösztönök ellen tusakodni; úgy magukhoz csábitanak, a
miket látok s érzeléimmel tapasztalok, mikép engedel-
meskednem kell, s lehetetlen a kínálkozó gyönyörök élvezetét
magamtól megtagadnom. — Oh szerencsétlen! hisz
küzdés a mi sorsunk; küzdeni kell a test, világ s ördög
ellen, hogy a babért elnyerjük. Küzdés nélkül nincs győ-
zelem, nincs jutalom. Tudod-e, hogy az égben Isten van,
ki fáradozásaidat megjutalmazza egykor, ama nagy na-
pon? Tudod s hiszed-e, mit az apostol mond, hogy elmu-
lik a világ s az ő gyönyörűsége? Mit? valljon érdemes-e
ily ideig-óráig tartó javakhoz ragaszkodni? Csak az a
valódi jó, a mi örökké tartó. . . Mit használ, ha tegnap
királyi fényben ragyogtál, s ma börtönben halsz el? . . .
Emlékezzél csak ártatlan gyermekkorodra, tova repült if-
juságodra, emlékezzél volt gazdagságodra: hol van mind-

ez? Az emlékezés nem hogy enyhítélet hozna szivedre, sőt inkább növeli fájdalmaidat.

Igen, keresztény barátom! mulandó minden. A gyermekkor játszi örömeit, az ifjuság rózsálmait a férfi gondok váltják föl; következik a tehetetlen, súlyos aggkor, míg nem a halál, e bezáró pont, földi zárandokságod utait be nem vágja, s te a test halálával a lélek örökéletére ébredsz. Jaj, ha csak kinok várnak reád; mert nem egykét napról van szó, hanem egész örökkévalóságról. „Most ontsd könyvedet, nehogy a tulvilágon hiában siránkozzál: itt e földön irgalom van, ott itélet; itt gyönyör, ott kinok; itt nevetés, ott siralom; itt dal, ott örök tűz; itt díszes öltözék, ott férgek marása; itt felfuvalkodás, ott lealáztatás!” Így ír egy szent atya azon sorsról, mely a bűnökre vár holta után. Nemde tehát jobb néhány évre itt választani osztályrészül a küzdést és szenvedést, mint a jövőben örökké kínlódni?

Igaz, hogy nehéz a küzdelem; de tudok egy hatalmas szert, melyet ha fogamatba veszsz, Isten kegyelmével könnyen boldogulhatsz a viadalban, s ez a — böjtölés. Mennél inkább lenyügöződ a tested böjtölés és sanyargatás által, annál inkább erősödik a lélek; ezt már sokan a régi pogányok közül is elismerték, s mi keresztények esalhatatlanul tartjuk. Igen helyesen mondja a böjtről sz. Ambrus püspök, mikép az „a lélek táplálása, az angyaloknak élete, a vétek halála, a kegyelem gyökere, a tisztaság alapja.” A böjtöt sok helyen találjuk már az ó-szövetségben fölemlítve. Így, hogy legalább egy pár helyet hozzak föl, Tóbiás könyvében (12, 8.) olvassuk: „Jó az imádság a böjttel és alamizsnával, és hasznosabb, hogysem aranyból kincseket gyűjteni;” és Joelnél (2, 12.) így szól az Úr: „Térjete meg hozzám teljes szívetekből, böjtöléssel, sirással és kesergéssel.” Szent Pál apostol is így ír a korinthusiakhoz írt második levelében (2, 6.): „Mindenekben úgy viseljék magunkat, mint Istennek szolgálói, sok türebben, háborúságokban, böjtölésben, szorongatásokban.” Keresztelő sz. János nem csak maga böjtölt, hanem tanítványait is erre intette. — De ha mindez nem is lenne, elég tudni, miszerint édes Üdvözítőnk, nekünk példát adandó, tanítási nagy munkája előtt messze elvonult az emberek zajától a kietlen pusztába, s ott negyven nap s negyven éjjel böjtölt; ezért rendelte az egyház a negyvennapos böjtöt, mely alatt megváltásunk érdemeit fontolgatva s testünket sanyargatva kell készülnünk a husvét sz. ünnepekhez. E böjt hajdan némely helyeken ötven, hatvan vagy hetven napig is tartott, s immé a latin *quingagesima*, *sexagesima* és *septuagesima* vasárnapok elnevezése. Később nagy sz. Gergely pápa rendeletéből általános az egész egyházban a negyven napos böjt hozatott be, mely mai napig szokásban van, olyformán, hogy a közbeeső vasárnapokat kivéve, hamvazó-szerdától husvétig tökéletes böjt van, amely szerint nem csak a húsételektől tartóztatjuk meg magunkat, hanem napjában csak egyszer lakunk jól; vasárnapokon ez utóbbira nézve kivétel van.

Hogy pedig a böjt Isten előtt kedves legyen, szükség egyéb erényekben, nevezetesen az irgalmasság lelki és testi cselekedeteiben is gyakorolni magunkat. Átalában kövessük mindenben a szeretet lelkét: szeretet s türelem meghozzák gyümölcseiket. Ha megtesztünk részünkről minden lehetőt: Isten minden bizonynyal megsegítend, s ke-

gyelmének harmatjával hatalmas fává fogja növelni azon kis csemetét, mely bűnbánatunk első könyvesepjén kezdett kiesírázni.

Rázel József.

A thebai legio.

A mennyország mulat talán
Agaunum-bérezek alján?
Hiszen egész angyal-sereg
Ragyogó fényben lepte meg!
Nem is mások — szép angyalok:
Jézus vitézei azok! . .

Pajzsaikon a napsugár
Ingadozva — csak félve jár. . .
Dárdáik sötét erdeje
Vérrozsákkal vagyon tele:
Sisakjaik árnya alatt
Szemeikben szent tűz fakad. . .

Felettök vén, öszült hegyek
Néznek, rájok merengenek;
Rezgő zöld fák között olyan
Csodálkozva megy a folyam. . .
Habjai mintha mondanák:
De gyönyörű szép katonák! —

„Vitéz thebai legio!
— Vezér Mór ajkán cseng a szó —
Hallottátok, hogy mit kíván
A kegyetlen Maximian:
Hogy szívünk oltárat, hitét
Pogány kézzel romboljuk szét. . .

Hallottátok paranesszavát,
Mely véres halálnak ad át,
Ha igaz Istenség gyanánt,
Nem imádjuk meg a balványt
De hasztalan minden; hiszen
Szívünk csak Jézusban hiszen. —

Gyönyörű a martyrvirág,
Századok érzik illatát. . .
A máglyatűz, mely megemészt,
Lángra lobbant vért, szívet, észt;
Fénye felhat az egekig,
S a kereszttel ölelkezik! . . .

Hull a szó, mint lágy permeteg. . .
Hatezer szív reszket, remeg;
A szent öröm, a szent remény
Hullámzik annak fenekén.
De a csendbe a bérezen túl
Kürtrivalgás, mely zaj zudul.

Mély zaj zudul — s mindig jobban. . .
Paripa is esattog, dobban.
Ott jön, ott a hohéresoport,
Szemeiben villámot bord;
Oldalán az erős tegez
Egész nyílerdőt befedez. . .

„Elő-elő hős legio,
Hogy ba halni oly könnyű, jó!
És peng a hur . . . sivit a nyíl . . .
Hősök szívéen vér utja nyíl' —
Piros lesz a völgy, a mező,
A vér egész folyamra nő. —

* * *

Agaunum-bérezek felett
Mindig láthatni a telet, —
S alattok a völgykebelén
Ezer piros virág terem:
Hatezer szent szív vére az,
Mitől virúl ott a tavasz! . . .

Somogyi Ignác.

Az árva leány.

— Igaz történet. Folytatás. —

Lukácsék Jánostól.

I.

(Vége.)

Mariska nem volt lusta, éjeket olvasztott napokká, hogy megkeresse jóra való uton azt, minek drága neve: kenyér.

Mindamellett mennél inkább közelgett sz. Mihály napja, annál nagyobb aggodás toná körül lelkét, nem tudván, hová hajtja azután árva fejét; mert házigazdája értésére adá, miként a lakot egy vidéki ur vevé ki, a végett, hogy a városba jöttkor legyen bizonyos leszálló-helye. Kegyetlen egy ur lehetett ez!

Mariskának tehát fel volt mondva, mint a költöző vándormadárnak, melyet az ősz új hazába hajt, felmondván a régi ben való tartózkodását.

Menjen, de hová? Eddig csak árvasága kínait érzé; most ezekhez egy másik, alakjára sokkal rongyosabb rém tola föl előtte fejét, a — szegénység.

Egyszerre árvának és szegénynek lenni, s e mellett oly képzett lélekkel birni, mely e kettőnek teljes öntudatával bír, valóban szomorú! A mivel, vagy jobb tehetségű lelkek bajai, habár esekélyek is, mégis egyéni szempontból sokkal nagyobbak, mint ama nagy bajok, melyek középtehetségű és miveltségű lelkeket sújtanak. Mariska az elsőkhöz tartozott, s e helyzetébeni tájékozása tiszta, s az ebből száilemllett érzelmek benyomása igen is ismerős volt előtte.

Tehát el kell menni . . . el kell menni, az bizonyos; de hová? az bizonytalan.

Mily roppant örvény szokott állani egy magára hagyatott leány előtt!

Egy ferde lépés . . . és vége van! Az őrzőangyal helyett, ki sirva hagyja el, a bűn ördögeinek egész tábora veszi körül; s midőn lelkét megölték, röhögve hagyják magára, martalékaul gyilkoló kétségbeesésének.

Ah szívem vérzik sorsotok emlékére, ti szegény és árva leányok!

Egy volt még, mi Mariska lelkét egyenesen tartá: a hit. Anyja emlőiből a tápláló nedvvel szívárgott lelkébe ez, s a próbáltatás e nehéz napjaiban úgy ömledezett az

szívére, mint gyógyító balszam cseppje az égető sebre. Ha minden elhagy is, gondolá magában, velem leend az árvák Istene, kinek szent oltalma védpajzsom, s szerelme erőm leend nehéz tusámban.

E hitében megnyugodva, de mégis kisírt szemekkel indul egy napon egyetlen barátnéja fölkeresésére, a vele rokonlelkű Julesához, a molnár leányához, kinek atyja és anyja egyszersmind az ő keresztszülei is voltak.

Az öreg molnár nejével együtt jámbor ember volt, s keresztleányukat amaz igazi vallásos gyöngédséggel szerették, mely a hittel eláradt keblekben magasabb szempontból száilemlik az Isten által látogatottak irányában; míg a kis Julesa úgy tekinté Mariskát, mint lelke felét, előntvén azt szeretete bőségevel egészen, kivált miután árvasága után az ő szüleit is csak papának és mamának hívta.

A molnár-család a malomfejnél ült, honnét szép kilátás nyílt a gazdag ligetek- s rétekek borított síkra. Az öregek szerény házi ügyeikről vitakoztak. Julesa a malomfej padlóján nézé a kerékre omló s a nap sugaraiban szivárványt játszó habokat; míg a garat egyhangu ketyegését olykor-olykor egy belülről jövő dana mulá fölül:

Zúg a malom, csak hadd zugjon, ihajla!

Zugjon, zugjon, meg ne halljam, ihajla!

— Jobb lesz bizony, ha a dolog után látsz! — kiálta az öreg; de a dal adója ezt nem hallva, újra kezdé:

J. . . mellett van egy malom,

Bubánatot örnek azon:

Nekem is van bubánatom,

Oda viszem, lejáratom.

Az öreg már bosszankodását akarta kifejezni, ha figyelmét egészen más valami nem köti le.

— Nem keresztleányunk az, ki ott a gyalog-uton felénk tart?

Szavait még ki sem mondotta, Julesa, mint könnyed havasi zerge, az érkező elé rohant, szívből megölelvén őt. Néhány pillanat mulva ott állnak az öregek előtt. . . A megindulás és szeretet könnyei ragyogtak valamennyi szemén, midőn Mariska kisírt arcára tekintettek.

A szenvedő Mariskát halványasága, eredetileg barna színe, könnyű, lenge termete, s hódító bánásmódja ama légius alakokkal hozá párvonalba, minők az ihletett festők vázsnait díszítik, s melyeknek szemlélete mindig, még a zordonabb keblekben is, a szent áhitat érzetét költi fel. A tisztelet és megindulás élénk kinyomatával szólt a molnár:

— Isten hozott, kedves keresztleányom!

Mariska szólt:

— Ah keresztszüleim! véghálámát jöttem kifejezni önöknek. Nincs többé hová lehajtanom fejemet: sz. Mihály itt van, kiadtak rajtam, fölmondták a lakást.

Előadá azt, mit már tudunk, és zokogott.

Az öregek szemeiből nehéz gyöngyök permeteztek alá.

— Nem ugy leányom — válaszolt az öreg — mit szüldőidben elvesztettél, azt im fölhalálok bennünk. Te a miénk vagy, nem ugyan vér-, hanem szellem-kapocs nyomán, mely újjászületésedkor lelkeinket összeforrasztá. Isten büntető keze nehezednék rám, ha mostani helyzetemben elhagynálak. Te velünk maradsz; mától fogva családunkhoz tartozol.

A molnár neje, e lelkéből folyó nyilatkozatra, szívére szorítá öregét: míg Julesa örömnnyilatkozatok közt borult atyja nyakába, majd ismét Mariskához szökelve, boldogságtól rezgő hangon szól:

— Üdvözlégy új, szeretett testvér!

Mariska némán állt, dicsőült szoborként, melynek arczából a gloria-sugarak lövelnek ki, — szemét az áhitat szent kegyeletével az égre vetvén, tisztábbnak, ragyogóbbnak találta egyszerre azt.

Egy hét múlva e jelenet után ágyi-ruhával terhelt kocsit állt meg a molnár udvarán: a molnár fogata Mariska podgyászával.

A malom pergett, mint a kereplő, a kuvaszok ugráncsodozva vevék a kocsit körül; míg a malomban szünni nem akarólag danolá a esintalan legény:

Zúg a malom, csak hadd zúgjon, ihajla!

(Folytatása következik.)

Falusi beszélgetések.

I.

István gazda (a szomszéd faluból érkezett bírót, János szívélyesen fogadja udvarán). Hozta Isten! be régen láttam szomszéd uramat; de mint veszem észre ép, friss egészségnek örvendő.

János bíró. E részben, Istennek hála! — hiányt nem szenvedek. És látom szomszéd uram is szintugy nem beteg, mint én.

István. Csak is az egyben vagyok szerencsés, hogy tökéletes egészségem van. Egyébiránt a faluban nincs gazda, a ki annyinak hiányával volna, mint én.

János. Hogy-hogy? Van föld-rétben elegendő vagyona: hát mi hiányzik szomszéd uramnak, kérem szeretettel?

István. Sok, nagyon sok! De leginkább jóérkölesű és munkaszerető eseléd.

János. De csak tart szomszéd uram eselédet?

István. Most semminőt sem. Mert, mi türés-tagadás, megvallom, egy idő óta a eseléd-tartástól úgy őrizkedem, mint a veszedelemtől.

János. És mi vitte rá, ha merem kérdeni, hogy fölhagyjon a eseléd-tartással?

István. Nem más, mint azon keserű tapasztalás, hogy mai időben jóllelt, hűséges és munkás eseléd aranyért sem kapható. Rosz meg pénzért sem kell, legalább nekem nem.

János. Szomszéd uram! Egyet mondok én erre, s kettő lesz belőle.

István. Szóljon kérem, szives hallgatója leszek.

János. Vannak igaz, magam is azt mondom, nagy számmal megrögzött, lomha, engedetlen és erkölestelen eselédek; de ezek kivételek, és az ilyenek mellözésével jóllelt, hűséges és munkás eselédre is lehet szert tenni.

István. Ugy volna jó, ha minden egyes gazda becsületes, jó magaviseletű eselédre szert tehetne. De mi haszna! nem lehet, mikor a eseléd nagyobb része ugy viseli magát gazdája és annak vagyona iránt, mint fizetett ellensége; nem hogy hasznát keresné, hanem a hol lehet, kárát kívánja és okozza.

János. Fájdalom, hogy ugy van! Csekély nézetem szerint azonban e bajon segíteni a gazdákon áll. A nagy Napoleon azt mondá: Adjatok nekem magyar huszárokat, és az egész világot meghódítom. Én pedig merem állítani: Adjatok nekem istenfélő, munkás és szorgalmas gazdákat — mint a milyenek szomszéd uramék — és megszüntetem a hanyag, hűségtelen és erkölestelen eselédiséget.

István. Ugyan bírót uram, hogy mondhatja ezt?

János. Már miért ne mondanám? mikor nem látok benne semmi lehetetlenséget. Nem; mert a sok roszt eselédnek gyökeres orvosa a nevelés. Erre pedig a legszebb alkalom nyílik a gazdáknak, mint a kiknek közvetlen rendelkezése alatt állanak a

eselédek, és kiknek éppen ezen kedvező körülménynél fogva van hatalmukban azokat jóra vezérelni. Csak akarát és kitartás szükségessége tekintetben a gazdák részéről, és a sok roszt eseléd — mi miatt oly sokan panaszkodnak — bivatásának megfelelő gyümölcsöket hozand. De éppen ez a baj, hogy ilyesmi iránt minden buzgóság kihalt, legalább is nagyon kihalóban van.

István. Bírót uram! ilyeket már csak ne mondjon.

János. Fáj kimondanom, de ugy van. A mostani gazdák nagy része, szomszéd uramék kivételével, eselédjeit ugy tekinti, mint szükséges rosztat a háznál¹⁾. Azért jó nevelésökkel nem is törődnek. A munkát csak kirendelik számukra, a többiről aztán nem aggodnak; nem, ha naphosszat káromkodik is a eseléd. Csak dolgozzék reggeltől estig, minden jól van. Ejjel aztán szabadon eresztik a büntényakra, melyenek nálunk faluhelyeken a kóros mák, melyekre ugyancsak ráillik az olyan ezimer, mint a mi nőt függeszteni kíván a „Kath. Néplap“ ilyképen:

„Bejárás a dobzódás örvény torkához,

Előesarnok a koldus mankóhoz,

Rövid ut a koporsóhoz;“ —

és a vegyes fonó-házak, melyekre meg én, hogy minden jóraváló hajadon ráismerjen a veszedelemre, mely ott reá vár, szeretném függeszteni eme föliratott: Ezen házban a lányok bérbe adandók — bűnre. Mert csakugyan azokban mindkét nembeli fiatalság szabad társalgást tűz, s mit kimondani is borzalom, a legdrágább hajadoni kincsnek, a szüzességnek, s a legszebb koszorúnak, a szemérmességnek Isten-hozzádot mondván a hajadonok, hamarabb eladják magukat, mint sem megveszik. Mit mondok, nem szoptam újjamból. Amióta eszemet tudom, sok megeseit lányra emlékezem. S nem hazudok, ha mondom, hogy ha történik valamely hajadonnal az, a miért egész életében aztán van oka pirulni és sírni, aligha történik az másutt, mint a vegyes fonó-házakban és más olyatén titkos esti mulatókákban.

István. Az már szent igaz; én is ugy vettem észre, hogy bizony végtelen sok lelki kárnak okai a vegyes fonó-házak. Azért ha rajtam állana, én még a híruévét is kiirtanám minden vegyes fonó-háznak a helységekből. Mert gondolja meg csak bírót uram! csak négy év sem folyt el azóta, hogy a helységben egy egész utca-sorház minden gazdasági mellékes épületekkel együtt leégett, s már ez évben is megkondult a vészharang, hogy szakadozott zokogáshoz hasonló kongásával felebaráti segítségre buzdítson minden élő lelket.

János. Az Istenért! Talán bizony megint a vegyes fonó-ház gyult ki, ugy-e?

István. Biz az. És ha korán nem érkeznek a vízfordó szekeresek és a gyalogosok, roeska-, fejsze- s hágesóval kezükben, a veszély színhelyére, újra porrá ég a falu a nagy szél miatt.²⁾

János. Szerencsétlen helység! Miért szenved meg körében e tüzfészket?

István. Ha-iszen miért; mikor már sok gazda koldusbotra jutott égés által. — Hát helységekből, bírót uram, léteznek-e olyasféle átkozott tüzfészkek, vagy hogy is mondjam, vegyes fonó-ház?

János. Dehogyan léteznek! És még bírót leszek fogadom, nem is fog létezni. De iszen tolvajtanyát a községbe behozni egyáltalán nem engedek. Minden vegyes fonó-ház pedig nem más, mint megannyi tolvajtanya. Hová gyülekszik aztán a helység minden szemetje; hol foly a tivornyázás, a sütkérezés; honnét el-eljárnak lopni . . . és ez estéről estére így. A ki ezt nem hiszi, vegyen csak szemügyre este valamely vegyes fonó házat, s jót állók erette, látni fog ott rakásban lisztet, tojást, fözeléket, látni fog nyakaszegett baromfiakat. Mindez pedig honnét megy oda? . . . Vak az, ki a szítán át nem lát. Bizony-bizony mondom, la rajtam állana ugy, mint nem, én irgalom nélkül minden vegyes fonó-ház gazdáját, mint orgazdát, az oda járó mindkét nembeli fiatalokat

¹⁾ Bővebben s kimerítőbben tárgyalja ezt az 1859-ik évi „Katholikus Néplap“ 36, 37, 40, 41. számaiban közzétett „Néhány szó a keresztény eselédokról“ című, tapasztalásból merített értekezés. —M.

²⁾ Tudva levő dolog, hogy V . . . ke helységben, hol ezen tüzfész történt, minden, igavonó marhat bírót lakos szekerrel, az ezt nélkülöző, ugynevezett gyalogosok pedig, roeska, vashorog- vagy fejszével kezökben, szoros büntetés terhe alatt kötelesek a veszély színhelyén megjelenni, és tüzet oltani. —M.

pedig, mint tolvajokat szigorú büntetés alá vonnám. De nem hagyám büntetlen a eselédesség nevelését ekkép elhanyagoló gazdákat sem, mint olyanokat, kik egy felől a közerkölesiség megfontolói, más felől eselédjeik boldogságának sirásói. Pedig — már is mondám — nincsen széles e világon más orvosság, mely az erkölestelen eselédet meggyógyítaná, mint egyedül csak a vallásos nevelés. Igen, egyedül a vallásos nevelés azon eszköz, mely a eselédet erkölesi elaljasodás- és végromlásból kiragadná, s a közerkölesiség, és mindennemű jólét hónapja visszahelyezni képes.

István. Hiszen eleget rajta van sok gazda, hogy eselédje jó legyen; de hiában, ki tehet róla?

János. Ki tehet róla? Maguk a gazdák. Tanítsák a eselédet jóra, mutassanak nekik jó példát, ne lássanak, ne halljanak tőlük semmi rosszat: akkor aztán nem lesznek rosszak.

István. Engedjen meg bíró uram; de mit mond, hogy úgy legyen, kötve hiszem.

János. Ha nem hiszi, próbálja meg. Tartson eselédet, s nevelje azt, mint imént mondtam, s meg fog győződni, hogy igazam van. Példa rá Cornelius százados, kiről az Apostolok eselédetei könyvében (itt közbe, de díszekedés nélkül legyen mondva, hogy biz én a téli hosszú estéken, míg az asszonyok fonnak, rendszeren szoktam olvasni főnhangon a szentírás, vagy egyéb ajtatos könyvet) díszéretesen írva van, hogy istenfő és istentiszeltő volt ő az egész házával. — És ugy is van. Míg a gazda jó keresztény, addig jó keresztény a eseléd is, legalább azzá lenni törekszik.

István. Ilyen eset, úgy hiszem, nem sok van.

János. Van biz az. És miért nem volna? mikor minden eseléd tartó gazda saját házában egy kis király, kinek szavára hallgat, példáját pedig utánozza a eseléd. Innét van az, hogy a hol rosz a gazda, rosz ott a eseléd is. És mert sok gazda rosz, sok eseléd is rosz. A hal is, úgy mondják, fejtől bűdösödik. — Azért szeretném minden eseléd tartó gazdának szívébe vésetni a szép intést, melyet völégény-koromban tanítás alkalmával, eseléd tartást illetőleg, a plebános urtól hallottam, mely, mennyire még egyes szavakra is emlékezem, ilyképen hangzott: A gazda mindenkifelett felgyeljen, hogy a eseléd az Isten és a anyaszentegyház parancsolatait teljesítse, keresztény kötelességeiben eljárjon, az Istennek otthon és a templomban híven szolgáljon, jámbor és istenfő legyen. Az igazság és erkölesiség utjáról eltávozott eselédet pedig előbb, mint egy jó atya az ő hibás gyermekét, szép szó, utóbb intés, végre ha ez sem használ, komoly feddés által is a jó utra visszavezetni igyekezzen. És csak ha a baj másként nem orvosolható, miként az orvos kimetszi a test rothadó részeit, hogy megmentse az életet, a javíthatlan eselédet távolítsa el házától, hogy a eselédesség többi tagjait megmentse az elerkölestelenedéstől. Már csak azért is azon igyekezzenek a gazda, hogy eselédje jámbor és istenfő legyen; mert jó eselédért megáldja az Isten a gazdákat; a mint ezt Jákob történetében olvassuk, hogy ő miatta Lában is megáldatott: „Te tudod, úgy mond Jákob, hogy mikor ide jöttem, kevesed volt, és most gazdag vagy.” Lában pedig úgy mondá: „Elismerem, hogy te miattad áldott meg engem az Isten.” Leginkább pedig adjon a gazda eselédjeinek jó példát; mert „a beszéd csak indít, de a példa vonz³⁾”. Ezeket tennie — így végzé be szeretetteljes szavait a plebános ur — szoros kötelessége minden eseléd tartó gazdának.

Aldassék Istennek szent neve! e részben nálunk nincs panasza. A gazdák szívökön hordják eselédjeik nevelését. És, díszéretőkre legyen mondva, vasár- és ünnepnapokon templomba Isten szent igéjének meghallgatására, ádventi és husvéti szent tanításokra rendszeren elküldik. A vasárnapi iskola iránt is nagy figyelemmel viseltetnek. Azt nem csak eselédjeikkel betöltik, valahányszor alkalom nyílik, hanem egyszer-mászor maguk is be-betérnek abba. Mely buzgóság szép sikernek örvend. Amióta főnáll falunkban a vasárnapi iskola, nincs annyi sok név az lezik rovásán, nincs annyi sok betyár, megesett leány; nincs eseléd, ki nem tudná az olvasást, írást és a kátét.

³⁾ Szakavatottan fejtegeti e példabeszédet az 1859-ik évi „Katholikus Néplap” 43. számában: „Igaz jó mondatok” ezim alatt főtiszteletű Vezérle Gaspár ur. — M.

István. Ez eselédjeikre nézve nagy díszéret.

János. Hja! a jólelkű eselédesség, mint a miénk, mindig megérdemli az elismerést és díszéretet.

István. Az is igaz. De bíró uram, ne csak örök-mindig álljunk az udvaron, hanem menjünk be a házba is (bemennék). (Vége következik.) Mintai József.

Katholikus hitélet.

Nagyvárad, febr. 3-án 1860. Alig van meghatóbb látvány az igaz hívő ajtatos keresztényre nézve, mint midőn Isten szent oltára előtt egy aggastyán lelkész, kinek a haladó idő háj-szállait galambfőhőre őszíté, felszázados áldozársága után hála-ádóját rőjja le, s reszkető kezeivel áldást hint a hívőkre. Ily jelenetnek valánk tanui tegnap. Gyertyaszentelő-Boldogasszony napján az Orsolya-szűzek egyházában, hol ft. Lovászi Antal ur, ki, miután előbb mint padéi 14, később mint kisjenői lelképásztor 36 éven át fáradozott az Ur szőlejében, méltán megérdemelt nyugalmat ohajtván, városunkba rokonához, t. Bőcz urhoz tette át lakását, felszázados lelkészége után szőplőtelen hálaáldozatot mutatott be a mindenek Urának ez. püspök Fogarasy Mihály ő mga vezetése, s a közoktatás terén feledhetetlen érdemeket kivívott premontrei kanonok-rend nyolez tagja segédlete mellett. A tisztes agg áldozár előbb Jézus szentséges neve napját tűzé ki ez ünnepély megtartására, annyival is inkább, mint hogy e szent napon mutatá be, mint az Ur főlkentje, felszázaddal előbb első mise-áldozatát; de mint hogy a főtisztelet premontrei kanonok-rend egyik érdeműs tagja. ft. Szarvas Adalbert ur, ugyane napon Pecze-Szent-Mártonban tartá arany-miséjét, így tehát tisztes áldozárunk elhalasztá hálaáldozatát Gyertyaszentelő-Boldogasszony napjára. — Helyesen alkalmazá az egyházi szőnok, nt. Lehoczy József ur, beszédében ez ünnepélyre az őreg Simeon szavait, melyeket ő az Űdvözítő meg-látásakor mondott; mert agg lelkészünk szintén, mint egy második Simeon, meglátta Űdvözítőjét a kenyér és bor színe alatt, ki vele nagy dolgokat eselékedett. Szakavatottan fejtegeté a szőnok: mi egy igazi lelkész érdeme, kinek egész élete embertársi boldogítására van szentelve. A jeles beszéd könyekig megindítá a hallgatóságot. Végre, miután megadatott Istennek, a mi Istené, a tisztes egyházi személyzet az agg áldozár főnemlített rokonánál szívélyes ebődre gyűlt össze; hol talpraesett felkőszöntések mondattak, nevezetesen ez. püspök, Fogarasy Mihály ur ő mga által. Nem lehet méltó elismerés nélkül hagynunk t. ez. Farkas Felix nyugalmazott gazdatiszt urnak, mint az agg lelkész egyik rokonának két rendbeli felkőszöntését sem; ki, megemlítvén, hogy kegyelmes püspökünk főpápszorsága alatt ő áldozár mutatá be már felszázados hálaáldozatát egyházmegyéjében, ohajtá, miszerint a jőtekönységben kifogyhatlan főpásztor is pápságának felszázados ünnepét elérve, áldásában bennünket részesíthessen. Kivánta továbbá a szőnok: adja Isten, miszerint az agg áldozár aloeként, mely egy század mulva virágzik, még száz éven tul is virágozzék! Meg kell még érintenünk, hogy a tisztes aggastyán ezelőtt mintegy öt évvel esperesnek nevezte-tett ki főpásztorá által; mit ő ismert szerénységénél fogva el nem fogadott.

Idé zárva küldök kised szent olvasó-társulatunk tagjai közt begyűlt három régi ezüst huszast, és 20 ft s 50 krt a. ér.; mely összeget atyánk, a romai szentséges pápa részére szorongatott helyzetében gyermeki tartozásuk némi lerovásául ajánlják föl. — Isten velünk, és a szent Szűz! Sohly a Antal.

Nagy-Bajcs (Szigetköz), február 9-én 1860. Nem vagyok a „Kath. Néplap” tágas körében oly otthonos, hogy a szőlásban bár legesekélyebb munkásával is versenyezhetnék; de most mégis szőt emelek, nem versenyezni, hanem a kath. hitélet egy szép jelenségeről akarván tudósítani hitrokoninkat. — E kis plebánia hívei értesülvén szentséges atyánkknak szorongattatásáról, gyermeki szeretet-sugallta készséggel siettek álléereiket szeretett atyjokkal megosztani, azon ohajtással, bár a szíves adomány által ő szentsége szorongattatásának egy részét magukra véve, viselni segíthetnek a terhet! Valóban szép nyilvánulása a kath. hitéletnek a köző egyház fejéhez ragaszkodásban, melyet tanúsítani szőlők és gyermekek egyiránt buz-

gölk
dás,
Érze
kolá
mely
pána
Gyer
tuk,
ohaj
De t
hog
atya
vét v
vám
külö
mint
jűk
hess
Örö
„de
fito
fők
jár
ugy
nag
mag
Ugy
foly
any
azt
sze
sáv
páp
na
sze
m
sz
sz
ka
eze
m
biz
eg
ko
el
jó
sz
ne
az
ta
jó
is
fő
tő
el
va
e
a
ő
c
f
t
s
a
l
t
f
t

gölködtek, ha ugyan a készséges örömmel tett adakozást ragaszkodás, szeretet és buzgalom kifolyásának lehet és szabad nevezni. Érzelmünk tolmácsául ide csatolok egy levélkét, melyet az iskolások közül többen írtak, mint ajánló levelet a krajezár mellé, melyet összerakosgatott filléreiből ő szentségének, a romai pápának küldeni szerencsések lehetnek: „Szentséges atyánk! Gyenge értelemmel intézzük szentségedhez szavainkat. Hallottuk, mily nagyon szorongatott állapotban van; miért is forró ohajtásunk volna segítségére csekély szolgálatunkat felajánlani. De tehetségünk nagyon gyenge, és nem tehetünk egyebet, mint hogy szüntelen kérjük a mindenható Istent, hogy szentséges atyánkat szabadságra hozza azon szorongattatástól, mely atyai szívét vértzi, és melyet mi is gyermeki szeretettel könnyebbíteni kívánunk. 54 krajezárt szedtünk össze magunk között, és ime itt küldjük alázatos kéréssel: fogadja szentséges atyánk kegyesen, mint mi szívesen adjuk. Szentséges atyánkat még azért kérjük: adja ránk szent áldását, hogy mi hű és jó gyermekek lehessünk. Osókoljuk szent kezeit, a nagy-bajesi iskolások.” — Öröm volt e gyermekeket látni, mely lelkesüléssel mondogatták: „de én csak hozok, . . . én is, . . . én is” . . . és mily szorgosan kérézősködtek: „küldte-e már t. ur?” . . . stb.

Eredmény az, hogy ime itt küldök ő szentsége számára 28 fírt, mely összeghez a nagy-bajesi hívek 21 fírt 70 krt, a kis-bajesi főkegyházi hívek 5 fírt 76 krt adtak, az iskolások pedig 54 kr.-ral járultak (hogy a nt. plebános és káplán urak nem maradtak el, úgy is érthető: „qui fecerit et docerit”). Magában az összeg nem nagy; de nézzük csak, egy méh mily csekély súlyt terhet hoz magával, és mégis mézsányira növekszik a kaptár édes tartalma. Ugy reméljük, hogy ha szám és bírtok szerint ezen arányban folynak be a szíves adományok: föl lesz mentve ő szentsége az anyagi szükségesség fölötti aggodástól nem csak, de szeretjük hinni azt is, hogy szorongatott szívének is enyhülést, egy kis örömet szerezhetünk fíui szeretetünk és ragaszkodásunk ezen nyilvánításával; szeretjük hinni, hogy belátandja a világ, miként a romai pápa szorongatásában nem áll egyedül, hanem hű gyermekei nagy számmal sorakoznak mellette, készek levén megosztani szeretett atyjokkal azt, mi szegénységüktől telik, nem is egyszer mindenkorra, hanem egyszer is, másszor is, és annyiszor a hány-szor, s pedig szívesen mindannyiszor. Hosszas volna, de nem is szükséges az egyes adakozók neveit itt följegyezni, fölírni azokat az élet könyvébe a mindentudó Isten, kié legyen mind-ezekért a díesőség.

Nagy-Ölved, jan. 30. Az anyaszentegyház most is, mint mindenkor talál örömet egyes tagjaiban, kik a hitéletnek szent bizonyítványával mutatják Isten iránti szeretetük buzgalomát. Mint egyik szorgalmas olvasója e becses Néplapnak, sokszor találkoztam ily szent érzetűekkel, kik Isten díesőségét szóval, tettel előmozdítani iparkodnak. Ily, Isten díesőségét öregbíteni kívánó jó keresztény katolikus lélek volt az is, ki a múlt évi karácson szent ünnepére templomunknak egy igen szép thuribulumot, s nehéz selyemből készült rózsaszínű velumot ajándékozott; kinek azonban becses nevét kitudni eddig nem lehetett, mert ő is azt tartja, hogy még balkeze se tudja meg, midőn jobbja valamely jót cselekszik. Az itteni kath. hívek nevében kívánom neki, hogy Isten engedje meg, miszerint imája mindenkor ugy emelkedjék föl Jézus szent színe elé, miként a thuribulumból száll fölfelé a tömjén-füst a legméltóságosabb Oltári-szentségben jelenlevő Jézus elé; továbbá hogy Isten az ő véghetetlen irgalmasságával, mint valami velummal takarja el minden gyarlóságát, melyet netán ez életben akaratlanul is elkövetett, s adja meg neki a mennyország véghetetlen örömeit! — Folyó hó 27-én tartott nálunk a legméltóságosabb Oltári-szentség imádása. Lelkem mélyéből örvendeztem, látván, hogy a szentegyház reggeli 9 órától egész esté 6 óráig szakadatlanul telve volt ajtatkoskodó hívekkel, kik felváltva — buzgó imákkal s énekekkel imádták a királyi széken ülőt és a bárányt, vagyis az Oltári-szentségben jelenlevő Krisztus Jézust. Látható volt ebből, hogy a hitélet a mi népünknel most is szép tetekben mutatkozik. Adja Isten, hogy a miért esedeztünk, azt Jézus Krisztus véghetetlen érdemei által nekünk megadja, különösen a mostani világban, midőn a bűn büszkén hordozza fejét mindenütt, s hódításával fenyegeti még azokat is, kik az igazak közé tartoznak. Azért is emeltük föl szavunkat az anyaszentegyház énekével:

Ne hagyj minket, hivedet,
Bűnbe esett népeidet,
Hanem adjad kegyelmedet, nagy Fölség!

K. J.

Perény (Abaujmege), febr. 7-én. Tisztelt szerkesztő ur! Reméljük, szíves lesz közkedvességű lapjában egy kis tért engedni rövid tudósításunknak, mely több buzgó lelkipásztoraink öröme-érzelmét tolmácsolja. Ugyanis febr. 7-én egyházi gyülekezetünk volt ft. Tanczer József, ker. esperes urnál; ki tíz évig e hivatalt buzgón és híven teljesítvén, tisztos öreg kora s gyöngédkedő egészsége miatt leköszönt, s helyébe püspökünk ő exelja ft. Gabányi Tamás, szépsi plebános urat volt kegyes kinevezni. Az ünnepélyes átruházási gyűlésen tizenhárom jelentünk meg. Szép jelenet volt a kis perényi templomban, midőn a Szentlélek segélyül-hívása után ft. Tanczer József ur jeles beszédében több elhunyt paptársainkról érdekenyen megemlékezvén, hivataláról leköszönt, s azt ft. Gabányi Tamás urnak ünnepélyesen adta át. Mire új esperesünk esküvételével a választásáért követeztek, melyben föl hívja kerületbeli paptársait az irántai szeretet- s bizalomra, kijelentvén, hogy e hűhideg korban mindenkítől szorosán megkívánja kötetmei teljesítését. E jeles beszéd után a püspöki körlevél olvastaték föl. Több hasznos, és életbe vágó egyházi kérdések merültek föl a gyűlésben. — Ebéd fölött nem hiányoztak a szívélyes üdvkivánatok püspökünk ő nagyméltósága, valamint a volt és választott esperes urak jóléteért. Eltesse a Mindenható esperes urunkat s az egész gyűlés tisztelt tagjait szent hitünk díszére és kedves magyar hazánk javára!

ly. —

Különfélék.

— Pest, febr. 17-én. Fölszólendó Roskóványi Ágoston nyitrai püspök ur ő méltósága az Oltár-egylet elnökszónyának 100 fírt küldeni méltóztatott azon czéleből, hogy egyházmegyéjének hívei, kik az ő főpásztori fölszólítására az együletbe lépni szándékoznak, de kik közül többeknek az egyleti tagság évi járuléka nehezére esnek, a jámbor egylet áldásaiban részesülhessenek. Midőn az egyleti bizottmány a társulat föladatait kitűzött czéljának ily meleg pártolásáért legforróbb hálaköszönetet mond, egyuttal örömeire szolgál kijelentetni, miszerint az egyleti szabályok tót nyelvre fordítása fölől is gondoskodott, hogy így a jámbor egylet hazaszerte minél biztosabban terjedhessen.

— Ngs. ft. s tudós Grynaeus Alajos, szathmári egyházmegyei ez. kanonok, ugyanottani szent-széki ülnök, pesti egyetemi tanár és hittudor, a Szent-István-Társulat választmányi tagja folyó évi február 16-án a haldoklók szentségeinek fölvétele után, példás és munkás életének 56-ik évében, szélhűdés következtében az Urban elhunyt. Temetése számos részvevők jelenlétében folyó hó 18-án ment véghez, az engesztelő sz. mise-áldozatok pedig a pesti egyetemi szentegyházban febr. 20-án tartattak meg. A boldogult lelkét a Szent-István-Társulat összes tagjainak ajtatos imáiba ajánljuk.

— Megjelent: „A kereszténység bölcsészeti tanulmányozása. Irta Nicolas Ágost békebíró, hajdan pedig ügyvéd a bordeaux-i kir. törvényszéknél. Francziából a második kiadás után fordította Major Károly, a Szent-István-Társulat alapító tagja. I. kötet. Pest, 1860. 8-dr. XXVIII és 412 l. Ara, fűzve: 2 fírt 40 kr. a. ér. Kapható Lauffer és Stolp könyvkereskedésében.

E figyelemre méltó s korszerű munkára nézve mindenkéltől föl kell említenünk, hogy abból az első két kötetnek magyar nyelvre fordítását a Szent-István-Társulat saját költségén ugyancsak Major Károly ur által eszközölte, s két ivet abból ki is nyomtatott. De mintán több rendbeli nagyfontosságú vállalatok iránt a műnek kiállítására bizonytalan időre elhalasztatott, a t. fordító ur, ki, miként előszavában mondja, tiszta ügyszeretettel vezéreltetve, égett a vágtyól, fárasztó munkája gyümölcsét láthatni s kedvező fogadtatásából meríteni azon lelki gyönyört, melylyel még anyagi áldozataiért is megjutalmazva lesz, a társulatot az iránt megkereste, hogy neki a mű kinyomatását saját költsége és felelőségére engedné meg; a társulat nem késett a sajátjává

vált kéziratot oda ajándékozni, a mű megjelenése esetére annak ajánlását, terjesztését, szóval erkölcsi gyámolítását is megígérvén. A méltán megérdemelt ajánlás tekintetéből elegendőnek véljük két francia egyházi tekintélynek Nicolas művét illető nyilatkozataira hivatkozni. Ugyanis *Donnet* Ferdinand *bordeaux-i* érsek, jóváhagyó iratában ezt mondja: „Nem ajánlhatjuk eléggé e dicső könyvet, mely, hiszszük, szerzőjének kitűnő helyet biztosít a kereszténység legalaposabb és legékesen-szólóbb védnökei közt.” Ugyanő, miután a mű tartalmát röviden előadva kijelenti, hogy a kereszténységről tanulmányok a leg-tökéletesebb s egészen a jelenkorhoz alkalmazott védelmi tervet foglalják magukban, így szól a műről: „A religio abban korsza-kunkhoz illő, valódi világosságban mutatkozik, fénylőn, hogy így mondjuk, a világosság sugaraitól, melyeket egy ép bölcsészeti elmélkedései, s a tudomány legújabb fölfedezései a religio isteni alapjaira és tekintélyére árasztanak.” — Továbbá a nagyhirű *Lacordaire* atya, *Nicolas* Agosthoz intézett levelében többek közt így szól: „Őn a religiónak tartós emlékszóbro-t emelt, és helyet jelölt ki magának a XIX. század azon világi keresztényei közt, kik *Chateaubriand*-től, valamennyinek nagyatyjától kezdve dicsőségesen emelék föl hazánkban, az ellenfél lángesze előtt sokáig megalázott kath. tudományokat. . . Őn úgy látott, mint hittudor, úgy gondolkozék, mint bölcsész, s úgy írt, mint művész!” —

A megjelent első kötetben az előzetes vagy bölcsészeti bizonyítékok, és a két nyilatkozat közötti viszony tárgyalatnak. A fordítás, mennyire a tárgy mélysége s a philosophiai műszavaknak nyelvünkbeni határozatlansága engedé, szabatos és hű, az irány tiszta, a kiállítás esinos.

— A legfölségesebb Oltári-szentség folytonos imádsára és a szegény templomok fölszerelésére Pesten alakult anya-társulatnak alapszabályai nyomtatásban megjelentek. A 16-odrétű s 32 lapra terjedő könyvecskének ára, füzve 10 ujkráczár. Kapható a társulat igazgatója-, bizottmányi tagjainál és terjesztőinél, kiknél a szegényebb egyleti tagok ingyen kapják e könyvecskét, melynek ismertetését jövő számunk hozandja.

Szent-István-Társulati ügy.

Szent-István-Társulati rendes új tagok (folytatás): *Kalocsai* érsekimegyében: t. ez. *Zulyevics* Demjén Óbecsén; t. ez. *Ivanovics* Antal Óbecsén; t. ez. *Volarich* Elek gyógyszerész Óbecsén; tek. *Károlyi* József ügyvéd Óbecsén; t. ez. *Keller* Lázár kereskedő; t. ez. *Ludman* Pál óbecsei lakos; t. ez. *Ságó* Károly óbecsei lakos; t. ez. *Kovács* Mihály templomatyja; t. ez. *Németh* Antal óbecsei lakos; t. ez. *Szabó* József óbecsei lakos; t. ez. *Varju* István templomatyja; t. ez. *Biró* Sándor kovácsmester *Ludason*; nt. *Csapek* Károly káplán *Topolyán*; nt. *Holleneics* József káplán *Szabadván*; tek. *Pukovics* Balázs birtokos *Szabadván*; nt. *Pykker* Ferenc káplán *Bezdánban*; nt. *Szölösy* János káplán *Madaroson*; *Bajai* casinó.

Egri érseki megyében: t. ez. *Szilárdi* Jakab birtokos *Kun-Sz.-Mártonban*; tek. *Kapni* Jozefa asszonyság *Kun-Sz.-Mártonban*; *Mária-társulat* *Kun-Sz.-Mártonban*; *Pillecz* Aloysia kisasszony *Török-Sz.-Miklóson*; tek. *Menyhárt* Antal polgármester; tek. *Vavrek* György álladalmi tisztartó *P.-Ladányban*; tek. *Boronkay* Ferenc állad. pénztárnok *P.-Ladányban*; t. ez. *Busa* József jegyző *Nagyiványban*; t. ez. *Vörös* Kálmán bérlő *Kengyelen*; t. ez. *Karkoványi* Sándor számtartó *Kengyelen*; t. ez. *Serák* Mihály kasznár *Varsányban*; t. ez. *Pál* Illés harangozó *Püspökiben*; t. ez. *Hoffman* N. gyógyszerész *Török-Sz.-Miklóson*; *Angyal* József gymn. tanuló *Egerben*; t. ez. *Dvorszky* János rézműves *Miskolezon*; nt. *Gaal* Damaskus gymn. tanár *Miskolezon*; tek. *Galambo* S. Z. aly *Jusztina* urhölgy *Egerben*; nt. *Halasy* Lőrinc kápt. káplán s hitelemző *Egerben*; tek. *Kácsor* Béla mérnök *Bánfalván*; nt. *Tóth* Márton kötelki plebános; t. ez. *Poronyi* Sándor ér. urad.

kasznár; tek. *Sperling* Ferenc mérnök *Egerben*; t. ez. *Vavrik* Endre telekkönyvi hivatalnok; tek. *Polerezky* János mérnök *Egerben*; *Bokros* Béla gymn. tanuló *Egerben*; nt. *Jakobovics* Rupert irg.-szerzet perjele; tek. *Nagy* Sándor ügyvéd; t. ez. *Stefanovszky* Alajos elemi tanító *Egerben*; t. ez. *Forgó* János siroki kántor-tanító; t. ez. *Greskovics* János birtokos *Sirokon*; t. ez. *Harscheiczky* Ferenc gazdatiszt *Aporon*; t. ez. *Bóta-Mezsei* János birtokos *J.-Berényben*; *Szarvas* Gábor gymn. tanuló *Egerben*; nt. *Pozsgay* János káplán *Bátorban*; nt. *Mendlik* Ferenc gymn. tanár *Egerben*; nt. *Pazsiczky* Simon sz.-f.-r. szerzetes *Gyöngyösön*; tek. *Szöcs* Ignáczné asszonyság *Török-Sz.-Miklóson*; t. ez. *Vineze* János szücsmester *T.-Püspökiben*.

Csanádi egyházmegyében: nt. *Kovácsics* Caesar plebános *Kötelken*; tek. *Boros* Sándor ügyvéd *Aradon*; tek. *Egyed*, sz. *Plati* Johanna asszonyság *Mokrán*; t. ez. *Fábian* Gábor birtokos *Kürtiesen*; t. ez. *Csik* József birtokos *Aradon*; t. ez. *Kovács* Lajos urad. gazdatiszt *Kisjenőn*; tek. *Than* Ferenc mérnök *Szegeden*; mélt. gr. *Gatterburg* János *Gyorokon*; t. ez. *Langó* Ferenc birtokos *Gyorokon*; ngs. *Lukács* József es. kir. tanácsos *Gyorokon*; t. ez. *Roppman* János tanító *Gyorokon*; t. ez. *Rózsa* Pál birtokos *Gyorokon*; t. ez. *Tűzes* Ignác birtokos *Gyorokon*; nt. *Nyáray* József káplán *Battonyán*.

Erdélyi egyházmegyében: nt. *Csáky* Dénes m. r. tanár s áldozár *N.-Enyeden*; nt. *Gmitter* Alfonz m. r. tanár; t. ez. *Farkas* Zsigmond tanító *N.-Enyeden*; nt. *Horváth* Ferenc plebános *Vizaknán*; *Károlyfőhérvári* kerületi tanítók könyvtára; *Ineze* János gymn. tanuló; *Udvarhelyi* kerületi papság könyvtára; nt. *Pál* Anasztáz plebános *Fényeden*; t. ez. *Juhász* András *Szászvárosban*; t. ez. *Khern* Eduárd ügyvéd-segéd *Brassóban*; t. ez. *Rapólti* Károly *Brassóban*; t. ez. *Béldi* Albert birtokos *Boldolán*; t. ez. *Scheider* József városi tanácsos *Brassóban*; t. ez. *Roidl* Farkas tanító *Brassóban*; t. ez. *Sechth* Ferenc *Brassóban*; *Horváth* Johanka kisasszony; t. ez. *Benedicti* Gábor birtokos *Bokalyban*; t. ez. *Györfi* István tanító *Karácsonfalván*; nt. *Pilmayer* Marelé sz.-f.-r. áldozár *Déván*; nt. *Nemes* Anicet gymn. tanár *Csiksomlyón*; t. ez. *Vékás* Lajos tanító *N.-Enyeden* (előfizető); t. ez. *Jakos* Sándor tanító *N.-Egyeden* (előfizető); t. ez. *Sándor* János tanító *N.-Enyeden* (előfizető).

Györi egyházmegyében: t. ez. *Fürst* Mihály tanító *Acsalagon*; t. ez. *Nagy* Antal birtokos; nt. *Heries* Antal plebános; *Braun* József, *Karál* Döme, *Baki* István, *Haza* J. Lajos, *Lipesei* Alajos, és *Radnásics* Márton tanuló-íjgák *Győrött*. (Folytatjuk.)

Kegyes adományok.

Pápa 6 szentsége számára: a nagy-bajesi hívek 21 frt 70 kr., a kishajesi főkegyházi hívek 5 frt 76 kr., a bajesi iskolások 54 kr., vagyis összesen 28 frt a. ér.; a györi fájdalom-társulat részéről e jelige mellett: „Megörzi s életben megtartja őtet Isten, boldoggá teszi a földön, és nem adja át ellenségének“ (Zsol. 40, 3.) 5 frt a. ér.; a német-genesi plebániában összegyűlt 3 frt a. ér.

Szent-István-oltárra: ngs. és ft. *Markovics* János veszprémi kanonok 12 frt a. ér.; *Felső-Segúdról* „egy szegény szerzetes“ 5 frt 25 kr. a. ér.

A pesti lipótvárosi templomra: *Matulányi* Béla joghallgató ezen jeligével: „Áldás hazánkknak!“ 3 frt a. ér.

Szerkesztői értesítés.

V. M—nak H—ott. A mi halad, el nem marad.

S. I—nak Kassán. Kívánsága idővel teljesítettni fog.

F. J—nak N—on. Üdzözljük s küldeményét legközelebb adandjuk.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDAS RUDOLF.

PESTEN, 1860. NYOMTATJA EMICH GUSZTÁV, BARÁTOK-TERE, 7. SZÁM.